

До

доц. д-р Тодор Чобанов –
заместник-кмет на Столична
община

От

Валерия Василева –
родител и жител на Столична
община

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготовителните групи в общинските училища на територията на Столична община

Уважаеми доц. д-р Чобанов,

Подавам настоящото становище във връзка с провеждащите се обществени консултации под формата на „Писмени консултации“ с предмет *„Проект на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготовителните групи в общинските училища на територията на Столична община.“*

На първо място считам, че предлагането на критерий за уседналост е правилно и такъв следва да бъде включен. В същото време намирам, че така предложените критерии следва да бъдат преработени.

Считам, че правилно ***следва да бъде направено разграничение между постоянен и настоящ адрес***. Доколкото всяко лице, живеещо в Република България, е длъжно в срок 30 дни от промяната на местоживеенето си, да заяви промяната на настоящия си адрес, следва да има разграничаване между двата вида адресна регистрация. Регистрацията на постоянен адрес в своето естество съдържа презумпцията, че лицето пребивава на посочения адрес в дългосрочен план. Именно постоянния адрес на едно лице е записаният в личната карта на българските граждани, която е основен идентификационен документ за самоличност

съгласно Закона за българските лични документи. Съгласно Закона за гражданската регистрация постоянният адрес е адрес за кореспонденция с органите на държавната власт и органите на местното самоуправление. В същото време настоящият адрес е адресът, на който лицето живее. Всяко лице е длъжно в срок 30 дни да заяви промяната на настоящия си адрес. С оглед на различното естество на видовете адресна регистрация считам, че не е редно критерият за уседналост да прилага еднаква тежест на двата вида регистрации.

С оглед онагледяване изложената теза може да се погледне следния хипотетичен случай : детето на Мария, чийто постоянен и настоящ адрес е в гр. София, би имала еднакъв брой точки с детето на Ивана, която има постоянен адрес в гр. Бургас, но тъй като е студент има настоящ адрес в гр. София. Поради еднакъв брой точки приемат в детска градина детето на Ивана. След половин година Ивана завършва своето образование и се връща да живее и работи заедно с детето си в гр. Бургас, докато Мария през това време е принудена да удължи своето майчинство, защото детето не посещава детска градина.

На следващо място считам, че **следва да има различно точкуване по отношение на регистрацията на Столична община и административния район**. Следва да бъдат давани повече точки за това, че едно лице пребивава по-дълго в общината, а не в определения административен район. В противен случай се получава ограничаване в свободата на придвижване на цялото семейство – същата да става в един административен район, за да не се загуби евентуално точка за кандидатстване.

При точкуването по отношение на критерия за уседналост **следва да има по-дълъг период от придвиждания**. Предлаганите изменения предвиждат най-много точки за лица, чиито адрес не е променян през последните над 3 години. Ограничавайки максималния брой точки до срок от три години не би повлияло особено на тенденцията свободните места да се решават с генерирана лотария между деца с еднакъв максимален брой точки. Освен това доколкото общинският бюджет, на чиято издръжка са общинските ясли и детски градини, има собствени приходи от физически лица чрез местни данъци и такси, то общината има интерес предлаганата услуга да бъде предоставяна на лица, които теоретично директно са спомагали за формирането на бюджета.

По отношение на предлагания критерий за постоянен адрес на детето считам, че същият не следва да се приема. Макар и такъв критерий да се прилага при кандидатстването в училищата, считам, че би създал объркване при кандидатстването в детските градини.

На следващо място считам, че **следва да бъде предвиден критерий за близост до детското заведение**. В настоящата ситуация е пълно с деца, които заедно с техните родители, са принудени да пътуват разстояния от по няколко километра, вместо да бъдат приети в най-близката детска градина/ясла. Най-често това се извършва целогодишно с лично превозно средство на родителя или градски транспорт поради факта, че детето трябва да бъде в заведението до 08,30 часа, а родителят на работа от 09,00 часа, често в различен край на града. На мнение съм, че такъв критерий би бил в помощ на политики и кампании от вида на „Чистият въздух зависи от всеки един от нас“, целящи намаляване използването

на лични превозни средства. **С оглед на това вярвам, че е приемливо да бъде давана допълнителна точка, ако адресната регистрация е в радиус от половин километър от детското заведение.** Предложението ми е за половин километър радиус, тъй като това е най-широкият радиус, в рамките на който би липсвало застъпване от радиуси на различни детски и учебни заведения. Освен това считам, че този критерий следва да бъде прилаган без значение от района на детското заведение, тъй като е възможно по-близката градина да попада в друг административен район. Във връзка с контрола върху прилагането на критерия такъв може да се извършва от директора при записване при предоставен официално списък от общината с адресите, попадащи в радиуса.

Отново представям пример във връзка с изложеното по-горе : детето на Мария живее на 200 метра от детската градина, но тъй като не е прието в нея е принудено да посещава следващата най-близка градина, която се намира на 2,3 км(30 минути) пеша, 3 км(между 7-14 минути съгласно трафика в 08,00 часа делничен ден) с личен автомобил и около 32 минути с градски транспорт, включващ нужното изминато разстояние пеш. В примера са изчислени минутите за сам човек, без плачещо, мрънкащо и вървящо бавно дете. Поради това, че детето не е прието в най-близката градина, същото, заедно с неговия родител, трябва да изгуби минимум един час на ден, който в противен случай би могло да прекара в игра в близката градинка.

На последно място **считам, че следва да бъде предвиден критерий за липса на задължения.** Доколкото би било дискриминационно по критерий финансово положение наличието на забрана за записване на детето в общинско заведение, ако е налице задължение към хазната, то поне е редно да има някакъв стимул за лицата, които са коректни платци. Една такава стимулираща точка би следвало да се дава при удостоверяване на липса на задълженията на двамата родителя, в случай че детето има такива. Едно такова удостоверяване би могло да бъде извършено чрез представяне на Удостоверение за липса на задължения съгласно чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Считам, че предложението да отпадне допълнителната точка за деца, посещавали СДЯ, е грешно. Макар и да цели прекратяване на неморалната практика на пазене на места от деца в яслена възраст, които не посещават заведението, същата се явява съществена за много голям процент родители, които разчитат на тази точки, за да може детето да продължи да посещава детско заведение. В същото време децата, които посещават детски градини с яслени групи, стават привилегирани, тъй като не се налага да кандидатстват повторно при навършване на тригодишна възраст. В случай, че отпадне точката за деца, посещавали СДЯ, то най-справедливо би било децата в детски градини с яслени групи също да кандидатстват.

С оглед изложеното по-горе правя предложение критериите за кандидатстване в общинските детски градини и в подготвителните групи в общинските училища, и ясли да бъде изменено по следния начин :

№	ОБЩИ КРИТЕРИИ	НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ
1	<p>Постоянен адрес на един от родителите/настойниците на територията на Столична община, който не е променян преди датата на класиране:</p> <ul style="list-style-type: none"> - през последните над 10 години - 6 т. - през последните от 5 до 10 години – 5 т. - през последните от 3 до 5 години – 4 т. - през последните от 1 до 3 години – 3 т. - през последната 1 година – 2 т. 	<p>Оригинал на удостоверение за промени на постоянен адрес на родителя/настойника, издадено от съответната районна администрация /Приложение № 16 към чл. 24, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението/ или се удостоверява служебно.</p>
2	<p>Настоящ адрес на един от родителите/настойниците на територията на Столична община, който не е променян преди датата на класиране:</p> <ul style="list-style-type: none"> - през последните над 10 години - 5 т. - през последните от 5 до 10 години – 4 т. - през последните от 3 до 5 години – 3 т. - през последните от 1 до 3 години – 2 т. - през последната 1 година – 1 т. 	<p>Оригинал на удостоверение за промени на настоящ адрес на родителя/настойника, издадено от съответната районна администрация /Приложение № 17 към чл. 25, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението/ или се удостоверява служебно.</p>
<p>Не се счита за промяна на постоянния или настоящия адрес, ако тя е в рамките на Столична община.</p> <p>Ползва се само един от критериите 1 и 2.</p>		
3	<p>Постоянен адрес на един от родителите/настойниците на територията на административния район, в който се намира детската градина/училището/яслата и не е променян преди датата на класиране:</p> <ul style="list-style-type: none"> - през последните над 5 години – 5 т. - през последните от 3 до 5 години – 4 т. - през последните от 1 до 3 години - 3 т. - през последната 1 година – 2 т. 	<p>Оригинал на удостоверение за промени на постоянен адрес на родителя/настойника, издадено от съответната районна администрация /Приложение № 16 към чл. 24, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението/ или се удостоверява служебно.</p>
4	<p>Настоящ адрес на един от родителите/настойниците на територията на административния район, в който се намира детската</p>	<p>Оригинал на удостоверение за промени на настоящ адрес на родителя/настойника, издадено от съответната районна администрация /Приложение № 17 към чл. 25, ал. 1 от</p>

	<p>градина/училището/яслата, който не е променян преди датата на класиране:</p> <ul style="list-style-type: none"> - през последните над 5 години - 4 т. - през последните от 3 до 5 години – 3 т. - през последните от 1 до 3 години – 2 т. - през последната 1 година – 1 т. 	<p>Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението/ или се удостоверява служебно.</p>
<p>Ако постоянният/настоящ адрес на един от родителите е променян преди датата на класиране, но промяната попада в границите на административния район на детската градина/училището/яслата, се ползва по-благоприятния адрес.</p> <p style="text-align: center;">Ползва се само един от критериите 3 и 4.</p>		
5	<p>Постоянен/настоящ адрес на един от родителите/настойниците в радиус на 0,5 км от детската градина, училището или яслата, в която кандидатства детето – 1 т.</p>	<p>Лична карта/за постоянен адрес/ или оригинал на удостоверение за настоящ адрес на един от родителите, извадено от съответната районна администрация преди датата на класиране на детето или се удостоверява служебно.</p>
6	<p>Работещ родител /или в отпуск за отглеждане на дете/ - по 2 т. за родител.</p>	<p>За работещ родител по трудово или служебно правоотношение - служебна бележка от работодателя/осигурителя, която съдържа изх №, мокър печат с подпис и ЕИК на работодателя, с приложени копия от трудова, служебна или осигурителна книжка /лицата имат право да заличат трудовите си възнаграждения/.</p>
		<p>За самоосигуряващи се родители - копие от платежни документи за внесени осигурителни вноски, преди класиране на детето или данъчна декларация, заверена в НАП.</p>
		<p>За работещи родители в страни - членки на Европейския съюз - легализиран превод на документа.</p>
		<p>За родител в отпуск за отглеждане на дете - служебна бележка, че родителят е в отпуск за отглеждане на дете.</p>
7	<p>Родител, който е редовен студент във ВУ - по 2 т. за родител.</p>	<p>За родител - редовен студент - служебна бележка от акредитиран ВУ.</p>

		За родител, записан за редовна докторантура - копие от заповед за зачисляване в редовна докторантура.
Ползва се само един от критериите 6 и 7.		
8	Липса на задължения към НАП от страна на родителя, с чиято адресна регистрация кандидатства детето – 1 т.	Оригинал на Удостоверение за липса на задължения съгласно чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, извадено след датата на класиране.
9	Дете, което посещава общинска самостоятелна детска ясла или частна детска ясла, регистрирана от СРЗИ на територията на Столична община най-малко 6 месеца преди записване - 1 т.	За общинските самостоятелни детски ясли - удостоверява се от ИСОДЗ и ПГУ. За частна детска ясла, регистрирана от СРЗИ - удостоверява се служебно. /Приложим единствено при кандидатстване в детска градина за първа градинска група/
10	Брат/сестра, посещаващи детска градина/училище, когато двете деца едновременно ще посещават съответната детска ясла, градина или училище (не се прилага за деца - близнаци и за деца родени с разлика до 2 години) – 1 т.	За детската градина - генерира се от ИСОДЗ. За подготвителните групи към училищата - удостоверява от училището.
11	Деца-близнаци - 1 т.	Копия от удостоверения за раждане на децата или се удостоверява служебно.
12	Деца родени с разлика до 2 години (не се прилага за деца-близнаци) - 1 т.	Копия от удостоверения за раждане на децата или се удостоверява служебно.
	СОЦИАЛНИ КРИТЕРИИ	НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ
13	Дете с двама починали родители - 6 т.	Копия от акт за смърт на родителите и удостоверение за раждане на детето или се удостоверява служебно.
14	Дете с един починал родител - 3 т.	Копие от акт за смърт на родителя и удостоверение за раждане на детето или се удостоверява служебно.
15	Дете, на което член от семейството е с трайно намалена работоспособност над 70 % - 3 т.	Копие от решение на ТЕЛК.

16	Дете с един неизвестен родител или родител с отнети родителски права – 3 т.	Копие от удостоверение за раждане на детето /или се удостоверява служебно/ и/или съдебно решение.
17	Дете, настанено за отглеждане в приемно семейство или семейство на роднини и близки по чл. 26 от Закона за закрила на детето, както и осиновено дете – 3 т.	Копие от съдебно решение или заповед за настаняване.
18	Дете в риск по смисъла на §1, т. 6, б. „б“ и б. „в“ от допълнителните разпоредби на ЗПУО - 3 т.	Писмо от дирекция „Социално подпомагане“.
19	Дете, което живее в семейство/ домакинство с три и повече деца - 2 т.	Копия от удостоверения за раждане на децата. Оригинал на удостоверения за постоянен/настоящ адрес на всички деца от семейството/домакинството, издадени от съответната районна администрация или се удостоверява служебно.
	ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ	НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ
20	Деца със специални образователни потребности /СОП/ - до три деца в група /само за децата над 3-годишна възраст от ДГ, които имат оценка от Регионалния екип за подкрепа за личностното развитие на децата/ - 7 т.	Документ от Регионалния екип за подкрепа за личностното развитие на децата със СОП
21	Деца с хронични заболявания - 3 т.	Експертно решение на ТЕЛК за детето /копие/.
Ползва се само един от критериите 20 и 21.		

Освен изложените по-горе изменения на критериите, считам, че следва да бъде обсъдено предложение за увеличаване на размера на таксите самоучастие за родителите. Таксата за ползване на целодневна ясла и детска градина е променена последно с Решение № 25 по Протокол № 56 от 28.01.2010 г. В момента същата е 60 лева на месец. Считам това за прекалено ниска такса. Съгласно данни от НСИ средният годишен паричен доход на домакинство за 2010 г. е бил 8 826 лева, а средно за лице – 3 568 лева. Към 2019 г. тези доходи са 14 225 лева за домакинство и 6 529 лева за лице. Това представлява увеличение в почти двоен размер. С оглед на това **предлагам да бъде прието решение, с което да бъде увеличен размерът на таксата с двоен размер и съответно да бъде 120 лева. Предлагам също така увеличението да бъде директно използвано за увеличаване възнаграждението на персонала в детските и учебни заведения.** Считам, че по този начин би се засилил и интереса към работата от страна на млади хора.

Извън предложените промени в критериите за кандидатстване за прием в детско заведение и размера на таксата съм на мнение, че докато не бъдат осигурени нужните места за всички кандидатстващи, следва да бъде предоставена финансова помощ на родителите, чиито деца не са успели да бъдат приети за съответната година. Не е финансово изгодно за държавата поради фактът, че детето не е прието в детска градина или ясла, един от родителите да се лиши от достъпа до пазара на труда и да остане вкъщи, за да гледа детето. Освен това, едно забавено връщане на работа на родител, излязъл в майчинство или бащинство, би имало негативен ефект по отношение на неговото трудово и кариерно развитие. В същото време съществуващата алтернатива за прием в частно детско заведение изисква значителен финансов ресурс, който не е в размер на около 600-1500 лева. Това изчислено за период от една календарна година по минималния размер на таксите означава 7 200 лева. Това е повече от средния доход на лице съгласно статистиката за миналата година! Ако детето бъде прието в общинска детска градина, то родителите биха плащали 720 лева за цялата година за целодневно посещение на детето. В същото време Столична община и държавата осигуряват средства местна и държавна отговорност. Месечната издръжка на дете в общинско детско заведение изчислена по много общ начин е в размер на около 450 лева, като съществува разлика съобразно възрастта на детето. С оглед на това смятам, че е редно родителите, чиито деца не са приети в ясла или детска градина, да бъдат компенсирани със съответната стойност на средствата местна и държавна отговорност, които биха се изразходвали за детето ако същото посещава заведение. ***Правя предложение да бъде гласувана финансова подкрепа на родителите, чиито деца не са приети в общинско заведение, в размер на минимум 250 лева.*** Помощта би могла да бъде директно превеждана на един от родителите или дадена под форма на ваучер в случаите, когато детето е записано в частна детска градина.

С уважение,

Валерия Василева